

از نحوه رسیدگی به شکایات و مشکلات سوالات کنکور سراسری خبری نیست

سکوت پس از مجادله

گروه اجتماعی

تا قبل از 25 تیر ماه تقریباً يك هفته بود که هر خبرگزاری و سایت و رسانه‌ای را که می‌دیدید، خبری از جدال لفظی میان سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی و سازمان سنجش داشت. ماجرای دشواری، خارج از محتوای کتاب درسی و حتی اشتباه بودن برخی سوالات کنکور به خصوص در مبحث ریاضی، از همان روزهای پس از برگزاری آزمون سراسری خبرساز شده بود و بعد با ورود رسمی سازمان پژوهش به این بحث و آغاز مصاحبه‌ها و نامه‌نگاری‌های رییس آن سازمان، موضوع اوج گرفت. در يك هفته گذشته که خبرهای مربوط به اعتراضات مردم خوزستان، موضوع بی‌آبی و البته شدت گرفت پیک پنجم کرونا بیشترین تمرکز مخاطبان را به خود اختصاص داده است، آن دعوی رسانه‌ای دو سازمان هم گویا به فراموشی سپرده شده و از جواب‌هایی که این دو نهاد به هم می‌دادند و وعده‌هایی که برای پیگیری‌های متقابل می‌دادند دیگر خبری نیست. در عین حال موضوع از سوی کنکوری‌ها و خانواده‌هایشان به فراموشی سپرده نشده است. آنها هستند که همچنان بابت نحوه محاسبه نمرات آزمون سراسری امسال سردرگم مانده‌اند. او قبل از اینکه ماجرای نامه‌نگاری‌های میان دو سازمان شروع شود، پیش‌بینی کرده بود که نارضایتی داوطلبان بابت سوال‌های آزمون سراسری به زودی سروصدایی به پا کند. نام او محفوظ می‌ماند؛ خودش معلم است و فرزندش هم از داوطلبان حاضر در کنکور امسال بود: «خودم سال‌ها معاون مقطع متوسط دوم بودم، معاون مدرسه بودم، با کنکوری‌ها و سوالاتشان آشنایی دارم. امسال هم چون فرزند خودم پایه دوازدهم ریاضی بود، بیشتر با این مساله درگیر شدم.» می‌گوید يك دانش‌آموز 12 سال تلاش می‌کند و بعد اغلب يك بار در زندگی این کنکور را تجربه می‌کند، تجربه‌ای که حاصل همه این سال‌های درس خواندن و حمایت‌های والدینش را باید پاسخ بدهد. همین است که کنکوری مانند کنکور امسال که از قضا با شرایط

کرونا هم همزمان شده است ناگهان می‌تواند تمام این معادلات را به هم بزند: «ماه‌ها قبل از کنکور معاون وزیر گفت به خاطر شرایط کرونا، آزمون‌های نهایی و آزمون سراسری باید ساده‌تر طراحی شود. حتی اگر معاون وزیر هم نمی‌گفت معقول بود که سوالات ساده‌تر طراحی شوند چون عقل سلیم می‌پذیرد که در این سه سال گذشته، بچه‌ها در واقع فقط یک‌سال و نیم در مدرسه حضور داشته‌اند، خب دانش‌آموزی که سال دوازدهم است آیا می‌شود با اسکای روم و شاد، حسابان یاد بگیرد؟ پسر من جزو دانش‌آموزان متوسط بود، وقتی از جلسه کنکور برگشت از ایشان پرسیدم سوالات چطور بود؟ گفت در درس‌های حسابان، گسسته، ریاضی، هندسه از 45 سوالی که داده بودند تنها به 5 سوال جواب داده و باقی را اصلاً دست نزده.» بعد به عنوان معلمی که سال‌ها تجربه مرور سوالات کنکور را داشته می‌گوید: «استاندارد سوال‌ها این است که یک سوم را طوری طراحی کنید که تقریباً همه بتوانند به آنها پاسخ دهند. یک سوم باید طوری باشد که بچه‌های متوسط به بالا بتوانند به آنها جواب بدهند و اگر قرار است سخت‌گیری شود برای آن یک سوم آخر می‌ماند تا فقط کسانی که خیلی خوب و دقیق خوانده‌اند بتوانند پاسخگو باشند. یعنی این تفاوت در آن 30 درصد باید مشخص شود.»

بعد به صحبت‌های حسن ملکی، رئیس سازمان پژوهش استناد می‌کند که در جریان دعوی رسانه‌ای‌اش با سازمان سنجش گفته بود: «طی بررسی که انجام شد در درس ریاضی رشته ریاضی 8 سوال (معادل 14 درصد) خارج از کتاب درسی و 13 سوال (معادل 24 درصد) خارج از اهداف کتاب درسی و یک سوال اشتباه بوده است. یک سوال خارج از کتاب و بدون گزینه صحیح، هفت سوال (معادل 13 درصد) با دشواری بسیار بالا، 16 سوال (معادل 29 درصد) که این موارد مربوط به سوالات درس ریاضی در رشته ریاضی است. طبق بررسی‌های صورت گرفته، در درس ریاضی رشته تجربی مشخص شد 2 سوال (معادل 7 درصد)، 9 سوال (معادل 30 درصد) خارج از اهداف کتاب، 2 سوال بدون گزینه صحیح و 3 سوال با دشواری بسیار بالا وجود داشته‌اند. در درس ریاضی رشته انسانی 6 سوال خارج از اهداف کتاب درسی و 8 سوال معادل 40 درصد با دشواری بالا وجود داشت.» نظر او این است که نتایج این کنکور باید نادیده گرفته شود، هرچند می‌داند که چنین خواسته‌ای امکان‌پذیر نیست. اما تحلیل او برای این تفاوت بارز میان دشواری سطح سوالات کنکور امسال با سال‌های گذشته چیست؟ او معتقد است که پای منافع موسسه‌های کنکور در میان است: «به نظرم امسال اصلاً سازمان سنجش طراح سوالات نبوده. به نظرم طراحان سوال موسسه «و گ» و دیگرانی بوده‌اند که 4 هزار

میلیارد گردش مالی از کنکور دارند. در این دو سال کرونا که موسسه‌های آموزشی کار نکرده‌اند به نظرم می‌خواهند دانش‌آموزان 1400 را به گروگان بگیرند تا بخشی از این ضررهای مالی را جبران کنند.» از گروگان گرفتن منظورش این است که به خاطر نوع سوالات طراحی شده بخش قابل توجهی از کنکوری‌ها همچنان پشت کنکور خواهند ماند و ناچار به این موسسات روی خواهند آورد: «الان بیش از 60 درصد شرکت‌کنندگان در آزمون دخترها هستند که دغدغه سربازی هم ندارند و می‌توانند پشت کنکور بمانند. اینها چاره‌ای ندارند که به همین موسسه‌ها مراجعه کنند. به نظر من سازمان سنجش استقلالش را از دست داده است.» دلیل او برای این تئوری این است که اشتباه در يك رشته و يك بحث درسي ممكن است پيش بياید اما اعلام چنین سطح گسترده‌ای از دشواری و خارج از مبحث بودن سوالات کنکور در همه رشته‌ها طبیعی نیست. عمومیت داشتن این اشتباهات در تمامی رشته‌ها از نظر او نشانه «تبانی» است.

با زحمات ما از نزدیک آشنا شوید

چند روز قبل موضوع کنکور و سازمان سنجش جدی‌تر و رسمی‌تر هم پیگیری شد. احمد نادری، عضو کمیسیون آموزش مجلس در تویتر نوشت: «صحن علنی مجلس امروز با ۱۶۰ رای موافق، قاطعانه تحقیق و تفحص از سازمان سنجش آموزش کشور را تصویب کرد. قدردان اعتماد همکاران خوبم هستم. انشاءالله زوایای پنهان و تاریک این سازمان که نقش زیادی در ایجاد نارضایتی عمومی و کاهش سرمایه اجتماعی نظام دارد، بیشتر آشکار خواهد شد.» نادری در صحن علنی مجلس با اشاره به «تخلف سازمان سنجش در خصوص واگذاری اطلاعات شخصی متقاضیان تمام آزمون‌ها به شرکت‌ها و افراد خاص» گفت: «سازمان سنجش به بازوی بازاریابی و کسب درآمد شرکت‌های کمک آموزشی و کنکوری تبدیل شده است! متقاضیان به محض ثبت‌نام در آزمون‌ها براساس رشته، جنسیت و مشخصات فردی، پیام‌های تبلیغاتی دریافت می‌کنند! حال سوال این است که آیا اطلاعات مردم محرمانه نیست؟!» سازمان سنجش روز 28 تیر ماه و پس از طرح موضوع تحقیق و تفحص در مجلس بیانیه‌ای صادر کرد و در آن نوشت که شاید در جریان این تحقیق و تفحص نمایندگان مردم با زحمات این سازمان از نزدیک آشنا شوند: «در سال‌های اخیر با توجه به رشد روزافزون داوطلبان ورود به دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی، سنجش و اندازه‌گیری از اهمیت بیشتری برخوردار شده و حساسیت جامعه نیز بیشتر شده است. سازمان سنجش آموزش کشور ضمن درک حساسیت و اهمیت وجودی این سازمان با توجه به شفافیت کامل در تمامی حوزه‌های کاری این سازمان و مشخص بودن اسناد و مدارک مالی در تمام

دوره‌های مدیریتی، آمادگی کامل خود را با هرگونه تحقیق و تفحص نهادهای رسمی کشور در زمینه آزمون‌ها، نحوه برگزاری، آزمون‌سازی و شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان سازمان سنجش آموزش کشور اعلام می‌کند و این فرصت مغتنمی است تا نمایندگان محترم و سایر دستگاه‌های نظارتی با گوشه‌ای از زحمات طاقت‌فرسای خدمتگزاران مردم در این سازمان از نزدیک آشنا شوند.» پدر و معلم می‌گوید مساله این نیست که فرزندش در کنکور چه عملکردی داشته، مساله این است که وقتی می‌گوییم «اشتباه» در کنکور صورت گرفته این اشتباه را باید در بیش از یک میلیون و ۳۶۷ هزار نفری که در این آزمون شرکت کرده بودند، ضرب کرد: «حالا اگر 5 تا سوال گسسته را هم حذف کنند چه کمکی می‌کند؟ واقعا با حذف سوالات حق اجرا می‌شود؟» او البته نسبت به نوع موضع‌گیری سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی درسی هم شک‌های خودش را دارد. موضوعی که از زبان کارشناسان دیگری حوزه آموزش هم بیان شده: جنگ زرگری میان دو سازمان، یکی از انتقادات به سازمان پژوهش این است که از قضا سوالات امتحانات نهایی دانش‌آموزان سال دوازدهم هم که از سوی آموزش و پرورش طراحی شده بود، مانند کنکور از درجه دشواری بالایی برخوردار بود. سوالاتی که با نحوه آموزش‌های غیرحضوری و گاه بی‌کیفیت در این دو سال کرونازده چندان همخوانی نداشته است.

□□□□□□ □□□□□ 2 □□□□□□ □□□□□□□□□□